

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
СТРАТЕГІЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ :
ГЛОБАЛЬНИЙ, ДЕРЖАВНИЙ І РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ

підготовки доктора філософії
спеціальності 034 Культурологія
освітньо-наукової програми Соціокультурна аналітика

Луцьк – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Стратегії культурної політики : глобальний, державний і регіональний виміри» підготовки доктора філософії, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньо-науковою програмою Соціокультурна аналітика

Розробник: В. Шостак, доцент кафедри культурології, доцент, кандидат історичних наук

Погоджено

Гарант освітньо-наукової програми:

В. Ю. Головей

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Н. М. Столярчук

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітньо-наукова програма: Соціокультурна аналітика Освітній рівень: Доктор філософії	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 2 курс
		Семестр - 4 семестр
		Лекції – 28 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) – 20 год.
		Консультації – 10 год.
	Самостійна робота - 62 год.	
Мова навчання	Форма контролю: екзамен	Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Шостак Віктор Михайлович
Науковий ступінь: кандидат історичних наук
Вчене звання: доцент
Посада: доцент кафедри культурології
Контактна інформація: моб. тел. 0634438749, ел. адреса: shostakvictor4@gmail.com
Дні занять: квітень-вересень 2025 р. (<https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?>)
Розклад занять: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/Denna-3-sem.pdf>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Освітній компонент «Стратегії культурної політики : глобальний, державний і регіональний виміри.» є нормативною навчальною дисципліною в ОНП «Соціокультурна аналітика» з підготовки докторів філософії за спеціальністю 034 Культурологія, передбачає поглиблене вивчення особливостей здійснення культурної політики в глобальному контексті а також специфіки регулювання культурних процесів на рівні державного управління та в регіональних умовах.

Зміст дисципліни. Предмет, визначення поняття та інструментів управління культурою на рівнях концептуально-теоретичного осмислення та інституційно-практичного втілення. Досвід регулювання культурної сфери вивчається в історичній динаміці та в контексті сучасних геополітичних викликів і цивілізаційних умов розвитку України і світу. Перший змістовий модуль передбачає вивчення теоретичних основ, складників і механізмів культурної політики. На наступному етапі студенти вивчають історію та досвід реалізації культурних

політик в країнах Європи та США. Третій змістовий модуль висвітлює культурні інституції і принципи регулювання культурної сфери в сучасній Україні. Моделі управління культурою в сучасному місті та соціо-природному середовищі територіальних громад є предметом вивчення в контексті четвертого модуля.

2.Пререквізити. Вивчення запланованих тем передбачає використання студентами знань, які вони отримали під час вивчення культури України та регіональних культур світу, теорії і методики соціокультурної діяльності, особливостей культурологічної теорії, аналітики культури і практичної культурології, інших дисциплін і практик, передбачених навчальним планом.

3.Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Стратегії культурної політики : глобальний, державний і регіональний виміри. ” є ознайомлення студентів з основними етапами і формами регулювання культурного розвитку людства та регіональними особливостями цього процесу. Пріоритетом вивчення є еволюція української управлінської моделі в контексті власного досвіду і досягнень розвинутих країн у цій сфері. Основними завданнями вивчення дисципліни “Стратегії культурної політики : глобальний, державний і регіональний виміри.” є формування у студентів вмінь та навичок комплексного аналізу головних моделей управління культурою і їх практичного втілення, здатність визначати зв'язки між елементами культурної політики різних народів світу, осмислювати навколишній світ на основі розуміння особливостей соціо-духовного розвитку людини - держави -цивілізації - світу.

4.Результати навчання і компетентності.

За час вивчення запланованих тем студент повинен здобути наступні загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

За час вивчення навчальної дисципліни студент також повинен здобути наступні фахові компетентності:

ФК 2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

ФК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини.

ФК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.

ФК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

ФК 9. Здатність до розв'язання актуальних проблем культури з урахуванням особливостей міжкультурної комунікації та ширшого контексту відповідних проблем.

ФК 10. Здатність здійснювати експертизу культурних об'єктів та культурних процесів, їх критичний аналіз із застосуванням сучасних методів культурології.

ФК14. Здатність професійно визначати стратегічні напрямки та пріоритети культурної політики Волині, Луцька, їхні креативні та проектні ресурси з урахуванням регіональної специфіки та перспектив культурного розвитку та соціальної ефективності.

Передбачається досягнення наступних результатів навчання.

ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а

також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.

ПРН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.

ПРН 10. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.

ПРН 11. Розуміти і застосовувати для розв'язання складних задач і проблем культурології методи та засоби стратегічного планування, прогнозування, моделювання культурних політик.

ПРН 12. Здійснювати експертну оцінку культурних творів, послуг та благ, культурних практик, культурно-мистецьких та дозвіллевих проєктів.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ. (Семинари)	Консультації	Сам. робота	Форма контролю/Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, складники і механізми стратегій культурної політики.						
Тема 1. Поняття культурної політики і стратегії: визначення, складники, механізми.	8	2			5	РНП/2
Тема 2. “Галузева” концепція культури: еволюція розуміння, використання і впровадження.	8	2		1	4	Р/2
Тема 3. “Антропологічна” концепція культури та суперечності мультикультуралізму.	8		2	1	4	ДС/4
Тема 4. Суспільне виробництво, культурні індустрії та проєкти.	8	2	2		5	Есе/2
Разом за змістовий модуль 1	32	6	4	2	18	10
Змістовий модуль 2. Культурна політика в країнах Європи та США: історія, сучасний досвід, та перспективи.						
Тема 5. Форми регулювання медіаресурсів і культурного життя в США.	6		1		4	РМГ/2
Тема 6. Історія формування та орієнтири британської культурної політики.	5	2		1	2	Р/2
Тема 7. Етапи розвитку культурно-інформаційних стратегій Франції.	4		1		4	ДС/2
Тема 8. Особливості культурної ситуації і політики в країнах Східної Європи.	6	2			4	РМГ/1
Тема 9. Культурна політика та проєкти Європейського Союзу.	5	2	1	1	4	ДС/2
Тема 10. Законодавча та нормативно-правова база європейської культурної	6	2	1		2	РНП/1

політики.						
Модульна контрольна робота за 1,2 модуль						МКР/30
Разом за змістовий модуль 2	32	8	4	2	20	40
Змістовий модуль 3. Культурні інституції і регулювання культурної сфери в сучасній Україні.						
Тема 11. Культурна сфера України: етапи, механізми, інформаційні ресурси.	6	2	1		4	ДС/2
Тема 12. Соціокультурні трансформації та суспільні проекти в незалежній Україні.	6		1	1	4	РМГ/2
Тема 13. Суспільно-політичні проекти та вплив інтернет технологій на процеси в сучасній Україні.	6	2	1	1	4	ДС/2
Тема 14. Стратегії управління галузями мистецтва та історико-культурною спадщиною.	8	2	1	1	4	РНП/2
Тема 15. Принципи регулювання і перспективи діяльності культурних індустрій України.	6	2	2	1	4	ДС/2
Разом зі змістовим модулем 3.	32	8	6	4	20	10
Змістовий модуль 4. Моделі соціокультурного проектування та інформаційне середовище сучасного міста.						
Тема 16. Творча громада і мистецтво культурного розвитку. Діяльність Управління туризму і промоції Луцької міської ради.	8	2	2	1	6	Есе/2
Тема 17. Досвід успішних соціокультурних проектів на Волині і в Україні.	8	2	2	1	4	РМГ/4
Тема 18. Культурна політика загальної участі: використання місцевих медіа в місті Луцьку.	8	2	2		4	РНП/4
Модульна контрольна робота						МКР/30
Разом зі змістовим модулем 4.	24	6	6	2	14	40
Разом	120	28	20	10	62	100

***Форма контролю: ДС – дискусія, ІНДЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе. РНП – реферування наукових публікацій за темою.**

6.Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Децентралізація — нові принципи організації соціокультурного та інформаційного простору в Україні.	2
2	Національна ідея та ідентичність в сучасній культурно інформаційній політиці України.	3
3	Вплив правлячих еліт на міжкультурні відносини глобального та регіонального рівня.	3
4	Глобалізаційні процеси і практика мультикультуралізму: позитивні і негативні прояви.	3
5	Розуміння та управління масовою культурою: роль та значення медіаресурсів.	3
6	Культура і мистецтво як умова досконалого економічного розвитку та інноваційних змістів.	2
7	Стратегії і форми регулювання культурного життя в США.	3
8	Мережа британських національних культурних інституцій.	2
9	“Третій сектор” та діяльність Асоціації бізнесового спонсорства мистецтв в Британії.	3
10	Позитивний і негативний досвід управління культурою у Франції.	3
11	Принципи культурної політики та соціального проектування в Європейському Союзі.	3
12	Законодавча та нормативно-правова база європейської культурної політики.	2
13	Народження нової парадигми української національної культури в умовах російської агресії.	2
14	Трансформація систем цінностей в Україні і нові форми інформаційної взаємодії зі світом.	3
15	Вплив відносин власності на редакційну політику провідних українських телевізійних каналів..	2
16	Перспективи діяльності культурних індустрій України. Нова інформаційна політика в умовах російської агресії.	3
17	Проект громадського телебачення в Україні: європейський досвід і українські реалії.	3
18	Моделі медіапростору і комунікацій в сучасному місті.	3
19	Суспільно-політичне та культурне життя в сучасній Україні: проблема формату “Єдиних новин”.	2
20	Проблема та пріоритети розвитку історико-культурної спадщини: система управління і законодавство.	4
21	Знищення культурної спадщини України російськими	4

	окупаційними військами та проблема її відтворення.	
22	Економічні, правові і управлінські проблеми соціокультурного проектування в Україні.	4
23	Міські культурні проекти на Волині: досвід планування та реалізації.	4
24	Проаналізувати культурні ресурси Луцька і розробити соціокультурний проект в контексті розвитку територіальної громади.	4
	Разом	62

IV. Політика оцінювання

Процес навчання є творчим, відкритим до дискусії та обговорення запропонованих тем. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо аспірант був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання самостійно та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Терміни і умови перекладання визначаються деканатом відповідно до рекомендацій навчального відділу, вони можуть корегуватися викладачем за попередньою домовленістю з аспірантом в залежності від ситуації і конкретних обставин.

V. Підсумковий контроль

Залікове оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені цим силабусом.

Підсумковий іспит проводиться в формі співбесіди відповідно до питань екзаменаційного білету. На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач в контексті аналізу і реалізації культурної політики на державному та регіональному рівнях..

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Перелік екзаменаційних питань до курсу «“ Стратегії культурної політики : глобальний, державний і регіональний виміри»»

1. Еволюція поняття “культура” і культурної політики в історичному контексті.
2. Складники і структура культурної політики.
3. Основні типології визначення стратегій управління культурою. Культура як окрема сфера суспільної діяльності.
4. Стратегія розвитку культури в контексті “людського розвитку”.
5. Суспільне виробництво культурних цінностей.
6. Стандарти в управлінні культурою. Ідеологія та світогляд “антропологічної” концепції культури.
7. Національна ідея та ідентичність в культурній політиці України воєнного часу.
8. Глобалізаційні процеси: теорія і практика мультикультуралізму.
9. Федеральна влада та інституції США: роль та значення в культурних процесах.
10. Підтримка культури на рівні штатів і місцевого самоврядування.
11. Формування громадської політики в культурній сфері. Вплив та дії неприбуткових організацій.
12. Фундації та корпорації США в процесі культурного життя.
13. Результати і наслідки американської моделі управління культурою.
14. Діяльність Ради Мистецтв Великої Британії.
15. Механізм управління і підтримки культурних закладів Британії. Історія формування культурної політики.
16. Політика державної підтримки культури у Франції.
17. Стратегії управління культурою: позитивний і негативний досвід Франції.
18. Вплив радянської системи на державотворення у Східній Європі.
19. Культурна ситуація в посткомуністичний час.
20. Модернізація культурної політики в сучасних умовах.
21. Культурна політика України в контексті російської агресії.
22. Етапи історичного розвитку: Україна як суб'єкт і об'єкт культурної політики.
23. Культурні стратегії в сучасній Україні.
24. Господарсько-правове регулювання культурної сфери.
25. Особливості діяльності культурних інституцій.
26. Міська культура і глобальні процеси.
27. Культура як збирання ресурсів: важелі впливу.
28. Оновлення орієнтоване на культуру.
29. Децентралізація — нова форма стратегії розвитку культури.
30. Зміни в культурному середовищі російських міст.
31. Розробка культурної стратегії міста Пловдива.
32. Культурні проекти в малих містах Європи : участь громадян у місцевому розвитку на основі культури.
33. Культура і права людини. Формування четвертої опори.
34. Завдання для культури XXI ст.
35. Культурний плюралізм у розв'язанні місцевого / глобального питання.
36. Культурне розмаїття і нова парадигма культурної політики.
37. Хартія участі громадян у формуванні соціокультурної стратегії.
38. Концепція громадянства в європейській культурній політиці 2 пол. XX ст.
39. Культурне планування та інституційні інновації в умовах подолання кризи.
40. Головні цілі, пріоритети та суб'єкти досягнення результатів.
41. Етапи, види і визначення базових інструментів культурної політики.
42. Різновиди стратегічного плану: формування культурної політики розширеної участі.
43. Головні чинники і принципи європейської культурної політики.

44. Європейське культурне право.
45. Планування і діяльність ЄС у галузі культури.
46. Найбільші фінансові культурні проекти ЄС.
47. Програма збереження Європейсько-середземноморської культурної спадщини. Відносини з регіонами світу.
48. Особливості нової стратегії у сфері мовної політики української держави.
49. Культурна політика ЄС та український культурний простір
50. Соціокультурний розвиток сучасного українського суспільства. Культура та економіка.
51. Вплив національної культури на формування громадянського суспільства в умовах війни.
52. Структура і формування національного культурного простору незалежної України.
53. Національні культурні індустрії України: проблема стратегії, компетентності і волі.
54. Вітчизняний ринок культурних послуг: нові виклики і перспективи.
55. Шляхи і форми реалізації культурних цінностей в українському суспільстві.
56. Необхідність законодавчо-правового забезпечення нових стратегій культурної політики в Україні.
57. Зовнішня культурна політика України в нових умовах розвитку світової цивілізації.
58. Роль і значення підтримки США та їх союзників для розвитку українських духовних цінностей та культурних практик в умовах війни.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	F	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Антропологічний код української культури і цивілізації (у двох книгах) О. О. Рафальський (кер. авторського колективу), Я. С. Калакура, В. П. Коцур, М. Ф. Юрій (наук. редактор). Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2020.
2. Бистрицький Є. Філософський образ культури та світ національного буття. *Феномен української культури*. Київ, 1996.
3. Гриценко О. А. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі / О. Гриценко. К.: УЦКД, 2000..

4. Довгострокова стратегія розвитку української культури- стратегія реформ. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2016 року №119-р. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/119-2016>.
5. Довідник з питань участі громадян у формуванні культурної політики європейських міст Жорді Паскуаль-і-Руїс_автор Саньїн Драгосвич.К.2009.Режим доступу http://cityukraine.info/download/EU_citizenship.pdf
6. Карлова В. В. Державне управління культурною сферою: регіональний рівень // Державне управління та місцеве самоврядування: Зб. наук пр. УАДУ / За заг. ред. Г. І. Мостового. - Х.: Харків. філ. УАДУ. 2001. Вип. 2.С. 77-80.
7. Карлова В. Державна культурна політика: поняття, сутність та зміст у контексті сучасних підходів .К.: Вид-во УАДУ, 2001.
8. Кравченко П. А. Вітчизняний культурно-історичний досвід у системі сучасного державотворення (Соціально-філософські аспекти) / П. А. Кравченко. К Генеза, 2001.
9. Креативні міста: методичні рекомендації щодо приєднання українських міст до Мережі креативних міст ЮНЕСКО/ Міністерство Культури України.К.,2019.13 с. Режим доступу: <https://storage decentralization.gov.ua/uploads/library/file/403/city.pdf>.
10. Культура чи імітація культури? : Матеріали парламентських слухань на тему: “Культурна політика в Україні: пріоритети, принципи та шляхи реалізації” у Верховній Раді України 20 квітня 2005 року/ Верховна Рада України, Комітет з питань культури і духовності.К.: Парламентське вид-во, 2005..
11. Симоненко, С. П. Проблеми культурної політики в Україні та світові інтеркультурні взаємодії / С. П. Симоненко // Універсальні виміри української культури.О., 2000 р. С. 43-55 ; Мислене древо : [веб-сайт].Електрон. текст. і графіч. дані.1999-2014.Режим доступу: <http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Culturology/uvuk/Interaction.html>
12. Стратегія Українського культурного фонду на 2019-2021 роки «Культура та креативність для порозуміння та розвитку» / Український культурний фонд.Режим доступу: <https://ucf.in.ua/storage/docs/12022019/>
13. Шершньова, О.В. Формування нової моделі культурного простору (на прикладі громад Рівненщини): монографія / О.В. Шершньова; Український культурний фонд. Острог: ФОП-видавець Свиначук Р.В., 2019. 344 с
14. Шостак В. М. Стратегії управління культурою : Навчально-методичний комплекс з дисципліни „Луцьк, 2016. 20 с.
15. Шостак В. М. Участь держави в культурних процесах : досвід США і України . Культура і сучасність : альманах. К. : Міленіум, 2018. № 1. С. 44–48.
16. Шостак В.М. Культура України і Канади: досвід самоусвідомлення і стратегії діяльності. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки.* Луцьк: Вежа-Друк, 2019. № 13 (397). С.71-82.
17. Шостак В.М. Нова соціокультурна реальність України та світу: особливості та подальші перспективи. *Культурологічна думка.* Збірник наукових праць Інституту культурології. Київ, 2021. Том 19, №1. С.117-123.
18. Шостак В.М. Стратегічні перспективи розвитку української культури / Матеріали в Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва : культурологічний , мистецтвознавчий , педагогічний аспекти» (29 травня 2020 р.). Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки.2020.
19. Шостак В.М.Стратегії управління культурною сферою в США: традиції, досвід і перспективи для України .*Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Філософські науки.*№ 10 (335). 2016. С. 38–42.

Додаткова література

1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. Київ: Yakaboo Publishing, 2019.
2. Гриценко О. А. Клуб / О. А. Гриценко // Нариси української популярної культури / За ред. О. Гриценка. К.: УЦКД, 1998.

3. Гриценко О. Економічні проблеми української культури / О. Гриценко // Культура й життя. 1995. № 15.
4. Гриценко О. Між глобальним та національним // Критика. 2000. № 6. С. 8-13.
5. Гриценко О., Стріха М. Основні положення Концепції державної культурної політики України (Проект) / О. Гриценко, М. Стріха // Культура й життя. 1995. № 6. С. 8-13.
6. Гриценко О., Стріха М. Культурна політика України: короткий історичний огляд / О. Гриценко, М. Стріха // Культурна політика: методологічні, правові, економічні проблеми. Збірник праць. К.: УЦКД Мінкультури, 1995. К.: Ін Юре, 1998. - 272 с.
7. Ітвел Дж., Еллімен М., Карлсон М. та ін. Трансформація та інтеграція. Формування майбутнього Центральної та Східної Європи / Дж. Ітвел, М. Еллімен, М. Карлсон та ін. К.: Стило, 1999. 192 с.
8. Копієвська О.Р. Культурна функція держави в контексті національного державотворення : монографія. К.: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2010. 272 с.
9. Копієвська, О. Р. Ефективність правового регулювання регіональної культурної політики / О. Р. Копієвська // Держава і право. 2007. Вип. 36. С. 22-27.
10. Костенко, О. Культурна революція – найефективніший антикризовий засіб / О. Костенко // Політич. менеджмент. 2009. № 5.
11. Стасюк В. Пріоритет культурної політики держави // Українська культура. 2002. № 2.
12. Шостак В. М. Соціокультурні процеси сучасної України та проблеми становлення національної церкви Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Філософські науки. № 13-14 (362-363). 2017. С. 141–145.
13. Шостак В. М. Стратегії управління і діяльності в контексті збереження культурної спадщини. *Fine Arts and Cultural Studies*, 1, 2021. С. 43–49.

Інтернет-ресурси

1. Barzelay, Michael, *The New Public Management. Improving Research and Policy Dialogue*, Wildavsky Forum Series 3, The University of California Press, 2001. Режим доступу https://books.google.com.ua/books/about/The_New_Public_Management.html?id=8xqYFPAXNZIC&redir_esc=y
2. Bellah R. *The Broken Covenant. American Civil Religion in Time of Trial*. – Stanford Univ. Press, 1975. Режим доступу academia.edu/359505/The_Trap_of_Intellectual_Success_Robert_N_Bellah_The_American_Civil_Religion_Debate_and_the_Sociology
3. Bennett O. (lecture 1) *Cultural Policy in The United Kingdom: an Historical Perspective*. A lecture given to Symposium on Cultural Policy in UK. University of Warwick, Sept. 16-18, 1994. Режим доступу <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10286639509357982>
4. Creative America. *A Report to the President by President's Committee on the Arts and Humanities*. Washington, 1997. Режим доступу <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED413276.pdf>
5. Heiskanen I. *New Economics of the Arts and Culture* / In: *Compilation of Background Studies commissioned as part of the preparation of The European Report On Culture & Development*. Council of Europe, СМС (95) 3 Prov. Режим доступу : https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/studies/cultural-economy_en.pdf
6. Культурна політика Великої Британії http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_3.php
7. Культурна політика Німеччини <http://www.ji.lviv.ua/n19texts/mazuryk.htm>
8. Культурна політика Східної Європи http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_5.php
9. Культурна політика США http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_2.php
10. Культурна політика Франції http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_4.php
11. Правове регулювання сфери культури в окремих країнах http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2006_dosl_4.php
12. <https://uaculture.org/texts/kulturna-polityka-nimechchyny-ta-federalnyj-kulturnyj-fond/>

13. <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11203/>
14. <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/arts/uk-ukraine-season-of-culture>
15. <https://adastra.org.ua/blog/strategichna-kultura-ssha-mizh-viddanistyu-svitovim-idealami-ta-gnuchkistyu-principiv>